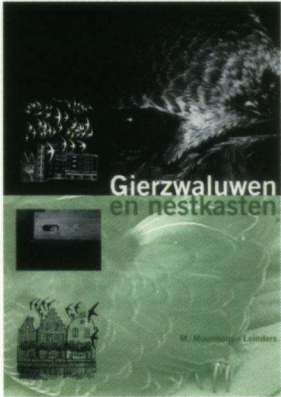

Gierzwaluwen en nestkasten

Van de hand van Marjos Mourmans-Leinders is een nieuw gierzwaluwenhandboek verschenen. De titel is 'Gierzwaluwen en nestkasten', met als ondertitel 'Broedbiologie'. Het is een logisch vervolg op 'Bouwen voor Gierzwaluwen', dat in 2002 verscheen (zie *het Vogeljaar* 50 (4): 186). De inhoud is

overzichtelijk gerangschikt in tweeëntwintig hoofdstukken. Daarin staat veel informatie over het leven van Gierzwaluwen in en rond de nestkasten. Er zijn uitgewerkte bouwtekeningen voor zes verschillende modellen nestkasten met aanwijzingen over houtsoorten, afwerking, ophanging en onderhoud. Daarnaast vindt men er adviezen welke nestkast op welke plaats de beste keuze is. Kant en klare nestkasten worden ook in het boek genoemd met daarbij de adressen waar deze zijn te verkrijgen. Tevens is er aandacht voor andere vogelsoorten die in concurrentie leven met Gierzwaluwen om de nestplaatsen zoals Spreeuwen en Huismussen. Het boek bevat anekdotes, korte berichten en bruikbare tips uit de dagelijkse praktijk van het beschermen van Gierzwaluwen. Het is een praktische handleiding voor particulieren, vogelwerkgroepen, natuurbeschermingsorganisaties, wijk- en bewonersverenigingen die Gierzwaluwen broedmogelijkheden willen bieden in hun omgeving. De publicatie bevat illustraties van A. Cameron, E. Kriele, A. Kuiper, M. Mourmans-Leinders, A. Terluin. De bouwtekeningen zijn van M. Nieuwkerk.

WS

Mourmans-Leinders, M. (2004): Gierzwaluwen en

nestkasten, A4 formaat, 71 bladzijden. Geplastificeerde koft met spiraal. Meer dan 150 tekeningen en foto's. Uitgave: Zwaluwen, Adviesbureau op non-profit basis, mei 2004. ISBN 90-808643-1-5 NUR 944. Het boekje is te bestellen bij Zwaluwen, Adviesbureau op non-profit basis, I. Nagtzaam, Lindestraat 67, 4731 CM Oudenbosch, (0165) 31 55 65, e-mail: nagtzaam@okem.nl of bij M. Mourmans-Leinders, Zundertseweg 84, 4707 PB Roosendaal, (0165) 53 58 10, e-mail: marjosmourmans@planet.nl. Prijs € 13,-.

Grondrecht voor de Grutto

Het boek 'Grondrecht voor de Grutto' is indringend geschreven en het is toegankelijk voor een groot publiek. Soms is het bijna een epos. De auteur, Halbe Hettema, brengt duidelijk naar voren dat de achteruitgang van de Grutto sinds het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw in Nederland, kon plaatshebben als gevolg van ingrijpende veranderingen in onze samenleving. Wetenschappers, boeren en natuurbeschermers geven hun visie op de teloorgang van de Grutto in dit land en opperen een reeks oorzaken voor dit verschijnsel. Geen enkele factor lijkt de doorslag te geven, zodat bij de lezer het idee kan postvatten dat alle vormen van misère samen de Grutto de das om doen.

In het boek staan twaalf interviews met elk een eigen invalshoek op de Nederlandse avifauna en op de Grutto in het bijzonder. Albert Beintema begrijpt het niet, Gerrit Gerritsen vindt het spannend, Wolf Teunissen wil helderheid uit Den Haag, Leo Zwartz verbaast zich en Rob Bijlsma ziet om in ongeloof. Pessimisme overheerst. Het lijkt erop dat, wil de Grutto het redden, het er in feite van afhangt of de politiek, de beleidsbedenkers en de inwoners van deze natie bereid zijn te komen tot een mentaliteitsverandering. Vooralsnog ziet het daar anno 2004 gezinszins naar uit. Mozaïekbeheer biedt hoopvolle aspecten, net als het scheppen van plas-drasgebieden, zoals dit onder andere gebeurt in de Oosterse en Westerse Laagjes in de Hoeksche Waard. Maar er staan ook minpunten tegenover, zoals jacht in Frankrijk of het

schuiven van de maaidata. In 1910 werd in ons land het gras doorgaans nog gemaaid rond 9 juni, thans reeds omstreeks Konin-ginnedag. Dan is er nog de bureaucratie, die het ook onmogelijk maakt gruttovriendelijke acties goed te doen slagen.

'Grondrecht' laat zich lezen als Geert Maks boek 'Hoe God verdween uit Jorwerd', maar dan voor de Grutto. Nederland krijgt de broedvogels die het verdient, waarbij het ernaar uitziet dat wij de ruimteminnende Grutto de deur aan het wijzen zijn. Kom dan echter niet later deze eeuw aan met een 'wir haben es nicht gewusst'.

GLO

Hettema, H. (2004): Grondrecht voor de Grutto. 176 pagina's. Geïllustreerd in kleur en zwartwit. Uitgave van It Fryske Gea/Uitgeverij Noordhoek. ISBN 90 330 1181 6. Prijs: € 29,50.

Raptors Worldwide

Roofvogelliefhebbers zijn bevoorrecht, want via de publicaties van de World Working Group on Birds of Prey and Owls (WWGBP) blijven ze prima op de hoogte. Binnen een jaar na de zesde wereldconferentie, die in mei 2003 in Boedapest gehouden werd, slaagden de WWGBP en de roofvogelwerkgroep van BirdLife Hongarije erin de handelingen van deze bijeenkomst gereed te hebben. De publicatie 'Raptors Worldwide' omvat 81 bijdragen die bijna 900 pagina's beslaan. Een prestatie van formaat, evenals de successen die de Hongaren boeken bij de bescherming van enkele soorten roofvogels. In 1980 herbergde Hongarije slechts dertien paren Sakervalken. In 2002 waren dat er 113 en er werden 279 jongen grootgebracht.

Driekwart van deze vogels broedde in kunstmatige nesten. Ook Keizerarend (54 paren) en Zearend (90 paren) doen het goed. Zes andere soorten, alle zomergasten, gaat het minder voor de wind.

Veel aandacht dus voor de roofvogels van het gastland, maar daarbij blijft het niet. In het voorjaar van 2003 had de Amerikaan Lindsay Oaks net vastgesteld dat het gierendrama, dat zich afspeelt in en rond het Indiase subcontinent, zijn oorzaak vindt in het toedienen van het middel diclofenac bij vee. Daarom waren er op de bijeenkomst in Boedapest veel voordrachten over gieren en voorts werd er aandacht besteed aan de positie van de Monniksgieren in Europa en

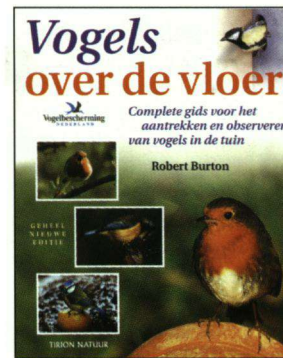
die van de bedreigde Kaapse Gieren in zuidelijk Afrika, waar de soort tussen 1980 en 2000 met 15% afnam. Er waren ook veel bijdragen over het wereldwijde probleem van elektrocutie en hoe deze doodsoorzaak te voorkomen. In Europa is van herstel van een populatie in bomen nestelende Slechtvalken geen sprake. Ook zijn er zorgen over de Schreeuwarend in Duitsland en Hongarije. Voorts is er een lange beschouwing te lezen over het al dan niet bestaan van de fameuze Altaigiervalk. Daarbij komt het echter niet tot een eindoordeel. Ook zijn er wederom verscheidene bijdragen over Grauwe Kiekendieven, waaronder één over de betekenis van 'sky-dancing' in relatie tot partnerkeuze. Ook de Hongaren stellen bij deze soort een verandering in habitatkeuze vast. In het gebied Heves-Borsod broedt reeds 69% in graanakkers en nog maar 31% in de oorspronkelijke, vochtige gebieden. Deze verandering bracht ook de Hongaren ertoe aan de gang te gaan met nestbescherming. Voor geïnteresseerden in roofvogels is 'Raptors Worldwide' een aanrader.

GLO

Chancellor, R.D. & B.-U. Meyburg (red.) (2004): Raptors Worldwide. Proceedings of the VI World Conference on Birds of Prey and Owls. May 2003, Boedapest, Hongarije. 867 pagina's. Met tekeningen, kaarten en foto's. Uitgegeven door de WWGBP en MMM/BirdLife Hongarije. ISBN 963-86418-1-9. Prijs € 45,-. Dit is inclusief de verzendkosten. Informatie over het bestellen van deze uitgave kunt u opvragen via e-mail: WWGBP@aol.com. Op de website <http://www.raptors-international.de> kunt u een bestelformulier vinden voor deze uitgave.

Vogels over de vloer

In het fonds Tirion Natuur verscheen

onlangs het boek 'Vogels over de vloer'. Het is een Nederlandstalige bewerking van een geheel nieuwe editie van Robert Burtons boek 'RSPB Bird-feeder Guide'.

Na de inleiding volgt het hoofdstuk 'Wat vogels nodig hebben'. Hierin worden onderwerpen

behandeld als voederapparaten, voedertafels, het juiste vogelvoer, drinken, baden en nestkasten. Ook zijn er aanwijzingen opgenomen om dergelijke voorzieningen zelf te maken en hoe men zelf verantwoord vogelvoer kan maken. Het volgende deel gaat over vogelvriendelijke tuinen. Daarna volgen hoofdstukken over het kijken naar vogels en het begrijpen van het vogelgedrag, waarbij onder andere ook de jaarcyclus, trek- en groepsgedrag en vliegen aan de orde komen.

Ten slotte volgt het hoofdstuk 'Vogelprofielen' waarin van meer dan zestig soorten wordt aangegeven hoe zij leven, wat zij eten en dergelijke. Dit laatste deel beslaat ruwweg de helft van het boek en bevat ook aanwijzingen hoe vogels zijn te herkennen en tevens wordt er in het kort ingegaan op de taxonomie van vogels. Het boek is een complete gids voor het aantrekken en observeren van vogels in de tuin. Het bevat veel adviezen over het voeren, het water geven, het bieden van nestgelegenheid, het inrichten van de tuin om die aantrekkelijker te maken en over wat gedaan kan worden om eventuele bedreigingen voor vogels te beperken. Deze publicatie is rijk geïllustreerd met foto's. De uitgave kwam tot stand in samenwerking met Vogelbescherming Nederland.

RAK

Burton, R. (2004): Vogels over de vloer. Complete gids voor het aantrekken en observeren van vogels in de tuin. 20 x 24 cm. 224 bladzijden. Gebonden. ISBN 90 5210 537 5. Tirion Uitgevers bv, Baarn. Prijs: € 22,98.

Onze eenden

In de serie 'Onze Vogels' heeft Plomp Digital Video een video en DVD uitgebracht over de eendensoorten. Een heel goed idee is de samenwerking met de Stichting Eendekooien. Eendekooien hebben nog altijd een bijzondere betekenis, zowel in het landschap als bij het verrichten van onderzoek.

Voor de systematische volgorde waarin de eenden zijn geplaatst wordt er verwezen naar de 'meeste vogelboeken'. Een verwijzing naar de laatste Nederlandse Avifauna's had ook gekund, maar daar is niet voor gekozen.

Bovenstaande opmerking laat onverlet dat wij heel veel plezier beleven aan het bekij-

ken van deze DVD die weer van grote kwaliteit is. Terecht wordt er bij opgemerkt dat sommige eendensoorten ook in volières worden gehouden. Het feit dat ze op de Nederlandse soortenlijst komen wil nog niet zeggen dat een vogel van wilde herkomst is. Een dergelijke opmerking relateert de soms wat gespannen verwachtingen van 'soortenjagers' bij wie ik mijzelf ook af en toe reken. In anderhalf uur kunt u genieten van veel mooie beelden en doeltreffende informatie. Meer dan dertig eendensoorten worden besproken.

Deze uitgave is als videoband of DVD te bestellen. De video kost € 23,95, de DVD kost € 27,95. Het bedrag kan worden overgemaakt op rekening 33.63.57.869 ten name van Plomp Digital Video, Wetering 7 te Linschoten, tel. 06-54657040. Vermeld dat het gaat om VHS-004 (voor de video) of DVD-004 (voor de DVD). Zet uw naam en adres op de overschrijving en de band of DVD wordt u dan toegestuurd.

Verdere informatie over deze uitgave kunt u krijgen via e-mail: info@plompdigitalvideo.nl. Er zijn nog diverse andere videobanden verkrijgbaar en een overzicht hiervan is te vinden op: <http://www.natuurdigitaal.nl>.

PCM